

O‘zbekiston Respublikasi Fanlar akademiyasi
“Ipak yo‘li arxeologiyasi” bo‘limi
to‘g‘risida Nizom

1. Umumiy qoidalar

1.1. “Ipak yo‘li arxeologiyasi” bo‘limi O‘zR FA Milliy arxeologiya markazi (bundan keyin Markaz)ning tarkibiy bo‘linmasi sanaladi.

1.2. Bo‘lim Markaz Ustaviga, Markaz tadqiqotlarini tartibga soluvchi asosiy me‘yoriy-uslubiy hujjatlarga, Markazning ichki nizomlariga va ushbu Nizomga ko‘ra faoliyat ko‘rsatadi.

1.3. Bo‘limning faoliyati budjet va budjetdan tashqari fondlardan (shu jumladan, shartnoma ishlari mablag‘lari, O‘zbekiston va chet davlatlarning mablag‘lari, nodavlat fondlar va boshqalardan moliyalashtiriladi).

1.4. Bo‘lim ilmiy tadqiqot va ishlab chiqarish xo‘jalik faoliyati uchun zarur bo‘lgan mol-mulkni belgilangan tartibda sotib olish va tasarruf etish huquqiga ega.

1.5. Markazning buxgalteriya bo‘limi, kadrlar bo‘limi, ma‘muriy-xo‘jalik qismi ilmiy-tadqiqot va xo‘jalik shartnoma ishlarini olib borishda Bo‘limning moliyaviy-xo‘jalik faoliyatini ta‘minlaydi.

2. Bo‘limning maqsad, vazifalari va asosiy faoliyati

2.1. Bo‘limning maqsadi – O‘zbekiston va Markaziy Osiyo mintaqasida qadimiy madaniy aloqa yo‘llarining shakllanishi, savdo va tranzit yo‘llarining mahalliy madaniyatlarga ta‘siri o‘rganilib, ibtidoiy davrlarda vujudga kelgan madaniy aloqalar, ilk metallar davrida cho‘l va dasht hududlaridagi ko‘chmanchi chorvador qabilalarning vohalardagi o‘troq aholi bilan munosabatlarining rivojlanishi xususiyatlarini o‘rganishdan iborat.

2.2. Bo‘limning asosiy vazifalari etib quyidagilar belgilangan:

- Qadimgi shaharlarning suv havzalari bo‘yicha joylashuvi, xronologiyasi, dastlabki savdo yo‘llarini vujudga kelishi. Yevrosiy xalqlarining buyuk ko‘chishi va uning O‘zbekistonning qadimgi tarixiy xududlariga ta‘sirini o‘rganadi;
- Ilk o‘rta asrlar shaharlarining joylanishi, tarixiy topografiyasi va ularni Buyuk ipak yo‘lidagi o‘rni. Turk haqonligini tashkil topishi va uning O‘rta Osiyo xududidagi konfederativ davlatlar bilan o‘zaro munosabatlarini tadqiq etadi;
- Buyuk ipak yo‘lining gullab-yashnashida Turk haqonligining va turk-so‘g‘d savdogarlarining o‘rni. Markaziy Osiyo xalqlarining o‘zaro iqtisodiy, madaniy aloqalari va unda so‘g‘d tilining roli aniqlash;
- Arablar bosqini va uning shaharlar hayotiga ta‘siri. Ushbu davrda shaharlar topografiyasi, ijtimoiy-iqtisodiy hayoti, turk-so‘g‘d zadogonlarining taqdiri o‘rganiladi;
- Arxeologiya yo‘nalishida ilmiy kadrlar tayyorlaydi;
- O‘zR FAning Tabiiy fanlar bo‘limi institutlari, OTMlari va chet eldagi ilmiy markazlar bilan ilmiy aloqalarni yo‘lga qo‘yadi.

3. Bo'lim faoliyatini boshqarish

3.1. Bo'limning umumiy boshqaruvini Markaz ilmiy Kengashi umumiy ovozi bilan tanlangan va Markaz direktori tomonidan tasdiqlangan Bo'lim mudiri bajaradi.

3.2. Bo'lim mudiri o'z vakolatiga kiradigan Bo'lim faoliyatining barcha masalalarini mustaqil hal qiladi va Bo'lim faoliyati natijalari bo'yicha Markaz direktori va ilmiy ishlar bo'yicha direktor o'rinbosariga javob beradi.

3.3. Bo'lim mudiri o'z vakolati doirasida barcha idoralar, mahalliy va xorijiy tashkilotlarda Markazning ilmiy faoliyatini namoyon etadi, Bo'limning barcha xodimlari uchun majburiy ko'rsatmalar beradi, ushbu Nizomda, Markaz Ustavida va O'zbekiston Respublikasining amaldagi qonunchilik hujjatlarida ko'zda tutilgan boshqa vakolatlarini amalga oshiradi.

4. Bo'limning huquqlari, majburiyatlari va mas'uliyatlari

4.1. Bo'lim ta'minlaydi:

- ilmiy tadqiqotlarni tashkil etish;
- ilmiy-tadqiqot ishlarining tematik rejasini tuzishni ma'muriy boshqarish, uni amalga oshirishning borishini kuzatish, murakkab, fanlararo muammolar bo'yicha ilmiy tadqiqotlarni tashkil etadi;

- davlat boshqaruvi organlari va ilmiy faoliyatini moliyalashtirish bilan universitet o'zaro, Rossiya va chet elda ilm-fan uchun moliyaviy va moddiy qo'llab-quvvatlash budjetdan tashqari mablag'lar va tashkilotlar, maqsadlari bilan belgilangan doirasida, vazifalari va ushbu Nizomning asosiy yo'nalishlari;

- tadqiqot operatsion ma'muriy boshqarish universitet keng ilmiy dasturlar doirasida ishlaydi, grantlar, va boshqalar;

- xodimlar jalb, o'qituvchilar, aspirantlar va universitet bo'limlari talabalari, shuningdek Fanlar Rossiya Akademiyasi mutaxassislari, Orenburg viloyati va Rossiya boshqa mintaqalarida universitetlari va ilmiy-tadqiqot institutlari muzeylar, MDH davlatlari, ilmiy loyihalar va dasturlarni amalga oshirishda xorijiy mutaxassislar;

- davlat organlariga ilmiy hisobotlarni taqdim yetish;

- universiteti ilmiy-tadqiqot faoliyati natijalari bo'yicha yillik ilmiy hisobot tayyorlash;

- universitetda ilmiy tadqiqotlarni rivojlantirish bilan bog'liq boshqa tadbirlar.

4.2 Bo'lim xo'jalik shartnomalarini amalga oshirishdan tushgan mablag'lardan 10% miqdorida ustama xarajatlarning markazlashtirilgan qismida universitetga ajratmalarni kafolatlaydi.

4.3. Bo'lim quyidagi huquqlarga ega:

- Markaz tarkibiy bo'limlaridan ilmiy-tadqiqot ishlarini bajarish bilan bog'liq, belgilangan tartibda, statistik, buxgalteriya hisobi va boshqa hisobot ma'lumotlarini olish;

- ilmiy-texnika mahsulotlarini yaratish va o'tkazish uchun buyurtmachilar bilan Markaz direktori tomonidan tuzilgan xo'jalik shartnomalari tuzish uchun zarur

hujjatlarni tayyorlashda qatnashish, shuningdek, ularni amalga oshirishda qatnashish;

- ilmiy-tadqiqot faoliyati natijalarini e'lon qilish. Bo'lim arxivida saqlanayotgan ilmiy hisobotlar mualliflarning intellektual mulki hisoblanadi - ochiq varaqlar egalari (Rossiya Federatsiyasi 5351-1 09.07.93 Qonuniga muvofiq);

- ushbu qoida, Markaz Ustavi va O'zbekiston Respublikasi qonunchilik hujjatlari doirasida tadqiqotlarni tashkil etish va o'tkazish sohasidagi boshqa harakatlarni amalga oshirish.

5. Bo'lim fondlaridan foydalanish

5.1. Bo'lim fondlarida ishlashga faqat ilmiy tadqiqotlarni amalga oshirish maqsadida yo'l qo'yiladi.

5.2. Markaz xodimlari tomonidan Bo'lim fondlarida saqlanayotgan materiallardan foydalanish Bo'lim mudirining og'zaki buyrug'i asosida amalga oshiriladi.

5.3. Uchinchi tomon muassasalari va tashkilotlari xodimlari yoki ularda talabalar tomonidan Bo'lim materiallari foydalanish faqat Markaz va tegishli muassasa yoki tashkilot o'rtasida shartnoma asosida yoki uchinchi tomon muassasasi yoki tashkilot blankida amalga rasmiy munosabatlar asosida amalga oshirilishi mumkin.

5.4. Uchinchi shaxs muassasalari va tashkilotlari xodimlari yoki ulardagi talabalar tomonidan adabiyotlar yoki chiqishlar tayyorlashda Bo'lim fondlaridan olingan materiallardan foydalanilganda, Bo'lim fondlaridan olingan materiallardan foydalanish to'g'risida ma'lumotnoma berilishi shart.

5.5. Uchinchi tomon muassasalari va tashkilotlari xodimlari yoki ulardagi talabalarni Bo'lim fondlarida ishlashga qabul qilish to'g'risidagi qaror Markaz direktori bilan kelishilgan holda Bo'lim mudiri tomonidan qabul qilinadi.

6. Faoliyatini tashkil etish

6.1. Bo'lim xodimlari tasdiqlangan shtat jadvali asosida shakllantiriladi.

6.2. Bo'lim xodimlari uning moddiy-texnik jihozlarining ishlashini ta'minlaydilar.

6.3. Ilmiy ishlar bo'yicha direktor o'rinbosari tomonidan tasdiqlangan besh yillik va yillik rejalar asosida tadqiqot va boshqa ishlar, turli manbalardan moliyalashtiriladigan loyihalar va dasturlarning aniq ijrochilari bilan tuzilgan shartnomalar Bo'lim mudiri va Markazning ilmiy ishlar bo'yicha direktor o'rinbosari bilan kelishib olindi. Bo'lim tomonidan olib borilayotgan tadqiqotlar Markazning ilmiy-tadqiqot rejasiga kiritilgan. Rejalarning bajarilishi to'g'risidagi hisobotlar Markaz bo'limlari uchun belgilangan ilmiy-tadqiqot hisobotlari shartlarida taqdim etiladi.

7. Nizomni tasdiqlash va o'zgartish (qo'shimchalar kiritish)

7.1. Mazkur Nizom, shuningdek, unga kiritilgan barcha o'zgartirish va qo'shimchalar Markaz direktori tomonidan tasdiqlanadi va belgilangan tartibda ro'yxatdan o'tkaziladi.

8. Bo‘limni qayta tashkil etish (tugatish).

8.1. Bo‘limni qayta tashkil etish (tugatish) masalasi muassis tomonidan Fanlar akademiyasi bilan kelishilgan holda hal etiladi.

8.2. Bo‘lim tugatilgan taqdirda barcha to‘plamlar Markaz fondlariga va hujjatlari Markaz arxiviga topshiriladi.

Kelishilgan holda:

Markaz direktori: t.f.d. F.A. Maqsudov

Bo‘lim boshlig‘i: t.f.d. A. Anarbaev